

**ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
ASMENS SU NEGALIA GEROVĖS TARYBOS VEIKLOS ATASKAITA**

2024-04-25 Šilutės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-323 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudarymo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“ patvirtinta Asmens su negalia gerovės taryba (toliau – Gerovės taryba), jos sudėtis ir nuostatai.

Per 2024 m. įvyko trys Gerovės tarybos posėdžiai, kuriuose buvo sprendžiamos asmenims su negalia aktualios problemos:

Protokolo Nr.	Posėdžio data	Svarstyti klausimai	Nutarta, įgyvendinta
1	2024-05-16	1. Asmens su negalia gerovės tarybos pirmininko rinkimai.	Gerovės tarybos pirmininku išrinktas Darius Pundžius, Savivaldybės tarybos narys.
		2. Asmens su negalia gerovės tarybos pirmininko pavaduotojo rinkimai.	Gerovės tarybos pirmininko pavaduotoja išrinkta Eglė Paulauskienė, Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Šilutės viltis“ pirmininkė.
		3. Šilutės rajone gyvenančių asmenų su negalia statistinių duomenų pristatymas.	Remiantis LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skelbiamais duomenimis ¹ 2024-01-01 mūsų rajone gyveno 5180 asmenų su negalia (t. y. 13,4 proc. visų rajono gyventojų), iš jų - 257 vaikai, pensinio amžiaus – 1432 asmenys, didžioji dalis - darbingo amžiaus asmenų, t. y. 3491 asmuo.
		4. Asmenų su negalia socialinės integracijos problemų iškėlimas ir kiti klausimai.	Atkreiptas dėmesys dėl VŠĮ „Šilutės ligoninė“ ir VŠĮ „Šilutės PSPC“ automobilių stovėjimo aikštelių pritaikomumo asmenims su negalia – aikštelėse nepažymėtos automobilių stovėjimo vietos ženklu „Neįgalieji“ negalią turinčių asmenų automobiliams. Nepažymėti Šilutės rajono savivaldybės ir prieigos aikštės laiptai. Įgyvendinimas. 2024-06-04 VŠĮ „Šilutės ligoninė“ ir VŠĮ „Šilutės PSPC“ išsiųstas Šilutės rajono savivaldybės mero raštas, su įpareigojimu paženklinti automobilių stovėjimo vietas ženklu „Neįgalieji“ negalią turinčių asmenų automobiliams. 2024 m. rugpjūčio mėn. VŠĮ „Šilutės ligoninė“ ir VŠĮ „Šilutės PSPC“ automobilių stovėjimo aikštelėse paženklintos automobilių stovėjimo vietos asmenims su negalia. 2024 m. rugsėjo mėn. paženklinti Šilutės rajono savivaldybės aikštės laiptai.
2	2024-09-18	1. Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio (anksčiau spec. poreikiai) nustatymo VŠĮ Šilutės ligoninės	Posėdyje dalyvavo Šilutės rajono savivaldybės gydymo įstaigų vadovai: VŠĮ Šilutės ligoninės l. e. p. vyriausiojo gydytojo pavaduotoja G. Undžytė, VŠĮ Šilutės pirminės sveikatos priežiūros centro direktorė L. Stanišauskienė, UAB „Sveikatos

¹ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Statistika apie negalią. <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-integracija/negalios-reforma-ir-asmenu-su-negalia-itrauktis/statistika-2/>

		Palaikomojo gydymo ir slaugos skyriuje gydomiems ligoniams.	darna“ direktorius K. Vaičiūnas, IĮ V. Prielgausko šeimos gydytojo kabineto šeimos gydytojas V. Prialgauskas, Šilutės rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėja A. Barauskienė. Pristatyta informacija apie gautus gyventojų nusiskundimus dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo VšĮ Šilutės ligoninės Palaikomojo gydymo ir slaugos skyriuje gydomiems ligoniams. Pristatyti teisės aktai, reglamentuojantys individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo gaires asmenims su negalia besigydantiems ligoninių stacionaro skyriuose. VšĮ Šilutės ligoninės l. e. p. vyriausiojo gydytojo pavaduotoja įsipareigojo peržiūrėti įstaigos teisės aktus, inicijuoti jų pakeitimą, bendradarbiaujant su asmens šeimos gydytojais visais atvejais padėti parengti dokumentus, reikalingus individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikių nustatymui asmenims, gydomiems Palaikomojo gydymo ir slaugos skyriuje.
		2. Dėl glaudesnio bendradarbiavimo tarp institucijų: gydymo, socialines paslaugas teikiančių įstaigų ir asmenų su negalia, dėl informacijos teikimo, individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio (anksčiau spec. poreikiai) nustatymo, bei nukreipimo socialinių paslaugų gavimui.	Diskusijos metu išreikštas susirūpinimas dėl šeimos gydytojų iniciatyvos asmenų sveikatos blogėjimo atvejais nukreipti pas reikiamus specialistus, inicijuoti procedūras dėl asmenų dalyvumo, neįgalumo lygio nustatymo, individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo bei nukreipimo socialinių paslaugų gavimui. Pasiūlyta aktyviau bendradarbiauti tarp institucijų sprendžiant asmenų su negalia klausimus.
		3. Kiti aktualūs klausimai.	Pristatyti teisės aktų reikalavimai dėl įstaigų pastatų, informacijos, interneto svetainių prieinamumo asmenims su negalia. Atkreiptas dėmesys, kad duomenis apie pastatų prieinamumą būtina registruoti Statinių prieinamumo neįgaliesiems stebėsenos ir kontrolės (STASIS) sistemoje. Įstaigų vadovai įpareigoti pritaikyti įstaigų aplinką ir pastatus asmenims su negalia atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus. Įgyvendinimas. Iki 2024-12-31 duomenys apie pastatų prieinamumą Statinių prieinamumo neįgaliesiems stebėsenos ir kontrolės (STASIS) sistemoje neįregistruoti. Įstaigų aplinkos ir pastatų pritaikymas asmenims su negalia bus vertinamas 2025 m. I pusmetyje.

3	2024-11-15	1. Dėl pastato, esančio adresu Dariaus ir Girėno g.10, Šilutė, pritaikymo asmenims su negalia.	Posėdžio metu buvo sprendžiamas klausimas dėl pastato, esančio adresu: Dariaus ir Girėno g. 10, Šilutė, prieinamumo asmenims su negalia. Posėdyje nuotoliniu būdu dalyvavo Turto banko, kuris administruoja šį pastatą, atstovas. Šiame pastate yra įsikūrusios keturios įstaigos: Užimtumo tarnyba, Registrų centras, Probacijos tarnyba, Lietuvos kariuomenės karo prievolės ir komplektavimo tarnyba, todėl žmonių, besilankančių šiame pastate, srautas yra didelis ir nuolatinis. Pristatytos pastato prieinamumo asmenims su negalia problemos: lauko laiptai yra prastos būklės, pakopų plytelės – suskilusios, atsiklijavusios, slidžios, laiptai nepažymėti skiriamosiomis juostomis, turėklai įrengti ne per visą laiptų aukštį. Pastato vidaus laiptai ir skaidraus stiklo durys nepažymėtos skiriamosiomis juostomis silpnaregiams. Prie pagrindinio įėjimo nėra informacijos ir nuorodų, kad asmenys, turintys judėjimo negalią, į pastatą gali patekti per vidinį kiemą, kur yra įrengtas pandusas. Turto banko atstovas informavo, kad šis pastatas 2025 m. bus renovuojamas ir prieinamumas asmenims su negalia bus maksimaliai užtikrintas, tačiau atsižvelgiant į Gerovės tarybos pastabas, pažadėjo artimiausiu metu, pagal galimybes, užtikrinti fizinės aplinkos prieinamumą. Įgyvendinimas. Iki 2024-12-31 rekomendacijos neįgyvendintos.
		2. Dėl įtraukiojo ugdymo situacijos analizės Šilutės rajono savivaldybės ugdymo įstaigose.	Pristatyta įtraukiojo ugdymo situacija Šilutės rajono savivaldybės ugdymo įstaigose. Šilutės rajono mokyklose (2024 m. gruodžio mėn.) buvo 747 mokiniai su specialiaisiais poreikiais, o tai sudarė 12,45 proc. visų mokinių. Lyginant su ankstesniais metais, kai specialiųjų poreikių mokinių buvo 656 (10,7 proc.), pastebimas ženklus skaičiaus augimas. Su labai dideliais poreikiais 2024 m. rugsėjo mėn. savivaldybės mokyklose buvo 56 mokiniai (2023 m. – 61), su dideliais poreikiais – 478 mokiniai (2023 m. – 408), t. y. 70 mokinių daugiau, su vidutiniais poreikiais – 190 mokinių (2023 m. – 164), t. y. 26 mokiniais daugiau, su nedideliais poreikiais pokytis minimaliai mažėjantis – 21 mokiny (2023 m. – 23). Įtraukiajam ugdymui visiškai pritaikytos yra šios savivaldybės ugdymo įstaigos: Vydūno, Pirmoji ir Žemaičių Naumiesčio gimnazijos, Jaunimo ir suaugusiųjų mokyklos Traksėdžių skyrius. Planuojama iki 2028 metų pritaikyti „Pamario“ progimnaziją, Martyno Jankaus pagrindinę mokyklą ir Švėkšnos „Saulės“ gimnaziją. Pagal Tūkstantmečio mokyklų programą veikia mobili grupė, metodinis centras, beveik visose mokyklose įrengti sensoriniai kambariai.

			Įtraukiojo ugdymo iššūkiai, su kuriais susiduriama Šilutės rajono savivaldybėje, nėra išskirtiniai ir atspindi bendrą tendenciją Lietuvoje. Specialiųjų poreikių turinčių vaikų ugdymo problemos sprendžiamos tendencingai, ieškant sisteminių sprendimų, kurie apima ne tik ugdymo įstaigų infrastruktūros gerinimą, bet ir pedagogų kvalifikacijos kėlimą, tėvų švietimą bei bendruomenės įtraukimą į ugdymo procesą, siekiant užtikrinti visapusišką šių vaikų integraciją į visuomenę.
		3. Dėl Šilutės rajono savivaldybės seniūnijų pastatų ir aplinkos pritaikymo asmenims su negalia.	Pristatyta informacija apie Šilutės rajono savivaldybės seniūnijų pastatų ir aplinkos prieinamumą asmenims su negalia. Lapkričio mėn. pradžioje buvo apžiūrėtos ir įvertintos visos 11 seniūnijų. Didžiąsai daliai seniūnijų pateiktos panašios pastabos: lauko ir vidaus laiptai nepažymėti skiriamąja juosta silpnaregiams, prie lauko laiptų neįrengti turėklai, aukšti slenksčiai, reikalingi pandusai (išskyrus Usėnų, Vainuto, Švėkšnos ir Kintų seniūnijas). Atkreiptas dėmesys, kad 5 seniūnijose: Gardamo, Saugų, Katyčių, Juknaičių (išskyrus žemės ūkio specialistą) ir Rusnės specialistai, tiesiogiai aptarnaujantys seniūnijų gyventojus, dirba antruose pastatų aukštuose, o asmenims, turintiems judėjimo negalią, ar vyresnio amžiaus žmonėms sunku (judantiems vežimėliu neįmanoma) užlipti laiptais. Atsižvelgiant į šiuos pastebėjimus, reikėtų spręsti klausimą dėl specialistų, tiesiogiai aptarnaujančių seniūnijų gyventojus, darbo vietų įrengimo pirmuose pastatų aukštuose. Ypatingas dėmesys skirtas Šilutės seniūnijai, kur žmonių srautas didžiausias, o specialistai, aptarnaujantys miesto gyventojus, įsikūrę antrame, trečiame ir ketvirtame aukštuose. Atliepiant asmenų su negalia ir vyresnio amžiaus žmonių poreikius, rekomenduojama Šilutės seniūnijos pastato pirmame aukšte įrengti atskirą kabinetą (vieno langelio principu dirbančiam specialistui) arba įrengti liftą, tuo išsprendžiant ne tik asmenų su negalia ir vyresnio amžiaus žmonių, bet ir seniūnijos darbuotojų, kurie tiesiogiai aptarnauja Šilutės seniūnijos gyventojus, poreikius. Šilutės seniūnijai taip pat pateiktos pastabos dėl pastato prieigose esančių laiptų prieinamumo: dveji lauko laiptai nepažymėti skiriamosiomis juostomis, neįrengti turėklai, prie įėjimo esanti laiptų pakopa nepažymėta skiriamąja juosta, patekimui į pastatą neįgaliojo vežimėliu trukdo sunkiai atidaromos lauko ir vidaus durys, aukšti slenksčiai. Silpnaregiams sunku orientuotis seniūnijos pastato vidaus aplinkoje, nes laiptinėje tamsu, o juostos, žyminčios laiptų pradžią ir pabaigą, yra nusidėvėjusios.

		Šilutės rajono savivaldybės seniūnijų pastatų prieinamumui didinti apskaičiuotas 62 550 Eur lėšų poreikis. Pasiūlyta šią sumą įtraukti į Strateginį veiklos planą ir ateinančių metų biudžetą. Nutarta kreiptis į savivaldybės vadovus, siūlant spręsti Šilutės rajono savivaldybės seniūnijų pastatų pritaikomumo asmenims su negalia klausimus. Įgyvendinimas. Informacija apie Šilutės rajono savivaldybės seniūnijų pastatų ir aplinkos prieinamumą asmenims su negalia pateikta Šilutės rajono savivaldybės merui V. Laurinaičiui, vicemerui T. Budrikiui, administracijos direktoriui A. Jurkui. Savivaldybės vadovai pritarė pasiūlymui pritaikyti Šilutės rajono savivaldybės seniūnijų pastatus ir aplinką asmenims su negalia, Šilutės seniūnijoje įrengti „Vieną langelį“ (lifto atsisakyta, dėl didelių finansinių išteklių poreikio). 2024 m. gruodžio mėn. Šilutės rajono savivaldybės strateginis veiklos planas papildytas nauja priemone "Aplinkos pritaikymas asmenims su negalia", kurioje suplanuotos lėšos – 62 250 Eur. seniūnijų pastatų ir aplinkos prieinamumui užtikrinti 2025-2026 m.
	4. Kiti aktualūs klausimai.	Posėdžio metu pritarta siūlymui 2024 m. gruodžio 3 d. paminėti tarptautinę asmenų su negalia dieną, suorganizuoti šventę bendradarbiaujant su Nevyriausybinėmis organizacijomis, atstovaujančiomis asmenų su negalia interesams. Įgyvendinimas. 2024 m. gruodžio 3 d. suorganizuota šventė tarptautinei asmenų su negalia dienai paminėti.

Visų 2024 m. įvykusių posėdžių veikla paviešinta Šilutės rajono savivaldybės interneto svetainėje <https://www.silute.lt/veiklos-sritys/pagalba-asmenims-su-negalia/11161>